

Maninkakan

Dunupa Benkanma Kaben Adamadenya Sariyalu ma Adamadenya lasabati ni a lawuriki sariyalu ma

ne Sebe

A jateyada ko fabadenja tomasere le ye, hɔɔya ni telen ani jususuma di dunupa do,

A jateyada ko adamaya lasabati lɔnbaliya ni a la gboyane keda sababu di ka moolu lamuriti, ka moolu kunnafulen, ka alu lo hɔɔya pininna a ni ka alu bo misikinaya do,

A jateyada ko adamaya lakanda ye wajibi le di, fo jamana ye ke jamana dafani le di sariya bolo ma, wole ye a kela moolu te muriti ka don jede makadan waa la,

A jateyada ko jamanalu la teeben ni alu la kaninteya ye fen ne di men kakan ka senbenteya,

A jateyada ko jamana mennu ye "ONU" dekuruba kono, wolu bara alu kan di ko alu di adamaden nakadan, ka a lawuriki ka ban ka ce ni muso lakana ko bee do,

A jateyada ko alu bara alu kan di fana, ko alu di adamaya lafasa, ka adamaden la hɔɔya dafa sila bee kan,

A jateyada ko bee benni miriya kelen ma, ka a lo adamaya lasabati ma, wo ye wajibi le di bee ne, walako miriya wo ye se lataamala sila bee kan, "ONU" gbaraba bara a kan di: ko adamaden lakanda sariya jin bara ke dunupa bee ye wajibi di, sa bee ye a to i hankili la, ka i tesidi, ka moolu karan a la, ka alu joodon a la, ka a latinma jamanala te.

Sariya 1 :

Adamadennu bee sodonja kakan, hɔɔya do, fabadenja do ani sariya ta fan do. Hankili ni sonome ye alu bee ma, a kakan wo do alu ye bakelenja sila lataaman alu joon te.

Sariya 2 nan :

Moo kelen kelenna bee ni adamaden lakadan sariya kakan, i keda moo suusu di, i sii te mafene nna, i fadikolo te mafenenna, i kan te mafenenna, i la dina te mafenenna, i la jamana mara hankili te mafenenna, i sodondiya te mafenenna.

Ani fana jamanalu suuya te danbala ka a ben sariya wolu ma, alu mara hankili keda a suusu di, alu ma ke jamanalu horoyani di, alu keda mara suusu kono.

Sariya 3 nan :

Adamaden kelen kelenna bee nii kakan ka lakanda, ka a la horoya lakanda, ka a kun nakanda.

Sariya 4 nan :

Moo si makan ka ke jon di, ka ke bolokono moo di, jona ni jonsan sila bee bara laton.

Sariya 5 nan :

Jankankata suusu ma kan ka sii moo la min di se fe siila a la adamadenja la, ka a kunnajii.

Sariya 6 nan :

Adamaden kelen kelenna bee la mooya ka kan ka lon a je sariya kunda bee la, a keda fanfan di.

Sariya 7 nan :

Moo bee ka kan sariya ja kodo, a kakan fanan bee ye maben ja kelen ma sariya bolo. Moo makan ka lafisaya moo di ka ben sariya jin lataamaja ma.

Sariya 8 nan :

Moo bee di se i makasila i la jamana sariya bonnu la ni bila keda i la tjeli sila ma, ni wo te sariya sila ma.

Sariya 9 nan :

Moo si te se minala ten, ka a don kaso la hamante ka gben a la jamana kono ni kun te a la.

Sariya 10 nan :

A wajibiyani, adamaden na ko ye ke ko hakika di, ka a lankenemaya kitibon na telen konoma, ka a jo ni a jalaki danfaranbo.

Sariya 11 nan :

1. Mow mow ni a midada sikala sariya bolo ma, a kakan de ka jate folo ko a son te a do, han kitibon ye a jalaki lankenemaya.
2. Mow mow na a midada sariya kodo bolo ma, sariya kuda sila ma kanka lo a ma. Ani fana a la midali fanka ma kan ka tanbi sariya kodo jate la.

Sariya 12 nan :

Mow ma kan ka a bila a mow jow la kolu do ten; ka bo a la denbaya kolu ma, a la gbundu sebelu, ka wa sii a la lu konko kolu

la. A ma kan ka a dantijene, a ma kan ka a suma gboya. Sariya ka kan ka bee lakanda ko suu wolu ma.

Sariya 13 nan :

1. Taa ni seyi dahani bee ye jamana konko. Jamana yoro yoro fana ka idiya, idise i siila yen.
2. Mow bee dise kabo jamana konko, a keda a fabada di, a keda jamana gbede di, ka ban ka a koseyi.

Sariya 14 nan :

1. Dannatanbi kolu kodo, bee di se I kun karifa diya pinina jamana gbetedo, i don ma kan ka jen a la.
2. Ni sariya lonin te mow ma, mow men na a la jamana sariya tijenna ka a bori.

Sariya 15 nan :

1. Mow bee kakan ka ke jamanado jamanaden di.
2. Mow si tase ka jen a la jamana denpa la, i don dise fanan jamana gbede denpa sodonna.

Sariya 16 nan :

1. Ni alu sii seda a ma, kamarennu ni den musolu di se fudula jwon ma, sijowya te a do, dina ko te a do. Alu bee kakan sariya ja kodo ko bee do, fudu bolo ma.

2. Fudutɛsidialutɛfoalufilabɛɛbabɛnama.
3. Denbaya le ye jama tɛfɛden di. Wodo, a kakankalakandajamana bolo.

Sariya 17 nan :

1. Mɔɔmɔɔ, a kɛda a kelenna, a kɛdajamado, a di se ka a ta sodoɔn.
2. Mɔɔ si bolo fen ma kan ka mina a la fanka bolo ma.

Sariya 18 nan :

Hankili lamiri, sɔɔɔmɛ lamiri ani dina lawasanin bɛɛ ye. I di se ka i diyananta ta dinalu do, ka a silalu lataama.

Sariya 19 nan :

A lawasanin bɛɛ ye ka a miriya jida, foli do, sɛbɛli do, ka hankili jinin fan bɛɛ, sila bɛɛ fɛ. Ko si ma kan ka kɛ mɔɔ la wo si do.

Sariya 20 nan :

1. A lawasani bɛɛ ye ko jɔɔɔnnadɛɛ, kunado, kɛwalido mɛn ni janfa sila tɛ kelen di.
2. Mɔɔ mɔɔ tɛse karaba la ka a ladon dɛɛdo, dɛɛ min man di a jɛ.

Sariya 21 nan :

1. Jamanaden bɛɛ di se kɛla jamana kantii di, a yɛdɛkani wala a la mɔɔ suwandini.
2. Jamanaden bɛɛ kakan jamana baarakundalu do bolo kelen ma.
3. Jamana kantiilu fanka siini jamana den na lannaya le ma; jamanadennu ye alu sawo yidala wote ni wote le, ka ala lannaya mɔɔlu suwandi telen ni sariya do.

Sariya 22 nan :

Jamana bɛɛ kakan ka jamanadennu lakanda ja kelen ma. Sodoɔn sila fɛ, dariya sila fɛ, lonni sila fɛ, lakandali wo ye bola jamana boloko le do ani a ye min sodoɔnna ani jamana gbɛdɛlu la baarajɔɔya do.

Sariya 23 nan :

1. Bɛɛ kakan ka baara sɔɔɔn, ka baara kɛ sɔɔɔyado,
baaramɛndumanijɛ; bɛɛkankalatankabaaratannya ma jamanakɔɔ.
2. Baara mɛnnu jate kakan, wolu kakan ka saraja kelen ne ma a kɛbaalu ye.
3. Baara kakan ka sara sɔɔɔn, sara mɛn di baarala ni a la denbaya balo hali a ma dɛsɛ.
4. Baaralalu la jɔɔn nakafo dahani alu ye, alu la munanfan makadan sila fɛ.

Sariya 24 nan :

Jɔɔɔɔnni ni panate wajibiyani baarala bɛɛ ye, mɛn ni sara tɛɛ tɛ kelen di.

Sariya 25 nan :

1. Se wajibiyani bɛɛ ye, se mɛn di ani a la denbayadaha, ka alu kisi kɔnkɔn ma, kaaludafiyabo, kalaujiya, ka alu danda nani ka alu musakaluna. Ni jankaro ni baaratannya ani misikinaya lateɛ suusu se da a ma, i kakan ka makadan.
2. Denbatiini a den kakan ka madɛmɛn; den sɔɔɔn da fudu do, a ma sɔɔɔn fududo, a bɛɛ kakan.

Sariya 26 nan :

1. Kakan wajibiyani bɛɛ ye, a don ma kan kasara katɛɛ karan saarafɔloni a filanan ma. Karan saara fɔlo ye wajibi le di bɛɛ ye. Baara makaran kakan ka a lawanka. Bɛɛ kakan ka karan saarana ani nan masɔɔɔn tɛɛsidi bolo le ma.

2. Karan kakan ka mɔɔ lawanka, ka a la mɔɔya lasabati, ka a la hɔɔɔya lawasa. A kakan ka a kɛ sababu di ka jɔɔnnagboyajɛ boloka, ka hina ni terijɔɔɔya ladon dunupado, siyalu tɛ, dinalu tɛ, ka "ONU" dɛɛkuruba madɛmɛn bɛn nadon na dununa kɔɔ.

3. A dahani denbatiilu ye ka alu den bila karanna, karan mɛn duman alu ye.

Sariya 27 nan :

1. A wajibiyani bɛɛ ye katɛɛi la jamana lonniko bɛɛdo han ka a tɔɔɔsɔɔɔn.
2. Bɛɛ la baara tɔɔo kakan ka lakanda, a kɛda sɛbɛ di, a kɛda lonni suusu di.

Sariya 28 nan :

A dahani jamana bee ye ka bo sila di, sila men di sariya pinnu lakanda ka ke kunnafulen di adamadennu ma.

Sariya 29 nan :

1. Bolo koyinin kelen te bere ta, woda, bee kakan ka kolo i la jamana ne.
2. Jamana dafanido, bee kakan ka to sariya le ko walako I kana bila dolu tojedo.
3. Sariya pinnu kakan ka lataaman "ONU" dekuruba la miriya le kan. A makan ka lataaman miriyagbede kan.

Sariya 30 nan :

Dalilu site moɓ bolo, a te jamana bolo, kabo sila di, sila men di sariyaba men tijen.

